

О. Й. Шевцова, О. Ю. Кузь

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ БАНКУ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

Здійснено аналіз наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених, присвячених питанню управління прибутком комерційного банку. Досліджено залежність показника прибутку від ряду факторів для банківської установи. Запропоновано заходи щодо підвищення прибутковості діяльності та напрямки з удосконалення управління прибутком банку в умовах сучасної фінансової кризи.

Ключові слова: прибуток, банк, управління прибутком, фактори впливу.

Осуществлен анализ научных исследований отечественных и зарубежных ученых посвященных вопросу управления прибылью коммерческого банка. Исследована зависимость показателя прибыли от ряда факторов для банковского учреждения. Предложены меры по повышению прибыльности деятельности и направления по улучшению управления прибылью банка в условиях современного финансового кризиса.

Ключевые слова: прибыль, банк, управление прибылью, факторы влияния.

The analysis for the researches of domestic and foreign scientists devoted to the topic of a commercial bank income management has been made in the article. The income indicator dependence on the range of factors for a banking institution has been investigated. Measures for profitability increasing activity and directions for improvement of bank income management have been offered.

Key words: income, bank, income management, impacts.

Актуальність проблеми. Актуальність теми дослідження обумовлена значною роллю прибутку в розвитку банку, в забезпеченні інтересів його власників і персоналу, що визначає необхідність ефективного і безперервного управління ним.

Сучасний стан банківської системи характеризується як нестійкий, що відображається на фінансових результатах усіх комерційних банків. Так, протягом 2009 року сукупний чистий збиток банківської системи України склав 38,45 млрд. грн., тоді як у 2008 році прибуток склав 7,3 млрд. грн.

Досягнення високої ефективності функціонування банку є головною метою, яку ставлять перед собою його власники, а управління прибутковістю є одним із пріоритетних завдань фінансового менеджменту банку. Ефективний механізм управління прибутком банку дає змогу в повному обсязі реалізувати завдання та цілі, поставлені перед ним, сприяє результативному виконанню функцій цього управління.

Отримання прибутку на достатньому рівні необхідно банківським установам для залучення нового капіталу, що дозволить збільшити обсяги та підвищити якість пропонованих послуг, стимулює діяльність керівництва банку до розширення та удосконалення операцій, зниження витрат і розвитку банківських технологій.

З одного боку, прибутковість банку є визначальним фактором його ефективної діяльності. З іншого боку, наявність відповідного обсягу прибутку (або його відсутність) не завжди характеризує певний рівень стійкості та конкурентоздатності. Особливого характеру оцінка системи управління прибутком має в умовах нестабільного рівня ліквідності.

Аналіз останніх наукових публікацій. Окремі питання отримання прибутку і підвищення ефективності банківського бізнесу були розглянуті в роботах таких вітчизняних вчених, як І. А. Бланк, О. О. Примостка, О. О. Рибалка, О. В. Петраковська, І. Бушуєва та ін. Питання банківського менеджменту та банківської діяльності розглядаються в роботах російських авторів: Є. Ф. Жукова, М. З. Бора, В. В. Пятенко, Ю. І. Коробова, Ю. С. Масленченкова, Е. А. Уткіна та інших, а також в роботах таких відомих західних економістів, як Дж. К. Ван Хорн, П. С. Роуз, Дж. Ф. Сінкі, Е. Дж. Долан, К. Р. Макконел та С. Л. Брю.

Водночас у даних джерелах привертає увагу відсутність комплексного підходу до побудови механізму управління прибутком банку. Дане питання або взагалі не розглядається, або розглядаються поверхово як дещо другорядне щодо фінансового менеджменту.

Метою роботи визначено проведення оцінки сучасних досліджень щодо управління прибутком банку та виявлення основних сегментів проблеми, що розглядаються в аспекті сучасної фінансової кризи. Виявлення факторів впливу на прибуток банку та можливості удосконалення системи управління прибутком для окремої банківської установи.

Основні результати дослідження. Для дослідження питання управління прибутком банку нами було розглянуто ряд наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених, в яких висвітлювалась дана проблема.

До окремого напрямку вирішення даного питання можна віднести дослідження, присвячені оцінці ступеню впливу структурних компонентів на розмір банківського прибутку. Оскільки, за словами Чернишової Л., «проблема структуризації прибутку є актуальною областю банківського фінансового менеджменту» [13, с. 33]. Даним напрямком досліджень також займалися такі вітчизняні та іноземні науковці, як Г. О. Кравченко, Ю. С. Масленченков, Роуз Пітер С. та Дж. Ф. Сінкі.

Також ще один аспект дослідження проблеми управління прибутком банку розглядається в роботах, присвячених розгляду методів підвищення прибутковості, що застосовуються провідними світовими банками. Так, Крістофер Батт, голова правління компанії Batt & Partners Consulting Ltd, зазначає: «Основні заходи, що приймаються в усьому світі банками, де менеджмент вже і так на належному рівні, націлені на доведення стратегії і методів управління до світового рівня. Їх задача – підвищення прибутковості при збереженні ризиків на прийнятному рівні» [2, с. 68].

У роботах таких науковців, як В. Зубко, Л. Данілова, А. Левчук, О. Орлов, розглядаються проблеми та наслідки управління прибутком підприємств. Звичайно, окремі теоретичні положення та висновки даних наукових досліджень можуть бути застосовані до банків. Однак такий підхід до вирішення проблеми не дозволяє досягати необхідного для практичного застосування в банку рівня конкретизації досліджуваних питань.

До іншого напрямку дослідження проблеми можна віднести статті, які присвячені або окремо питанню аналізу прибутковості комерційних банків, або в яких прибутковість розглядається як один із критеріїв оцінки фінансової стійкості банку. Даному напрямку досліджень присвячена значна кількість праць таких науковців: Г. Г. Фетісов, Л. О. Примостка, О. В. Петраковська, М. В. Ключніков, А. Насонова. На думку О. В. Петраковської, актуальність розгляду даного питання полягає в тому, що «головною метою аналізу банківської діяльності є пошук резервів підвищення ефективності функціонування банку на основі вивчення передового досвіду та досягнень науки і практики банківської справи» [8, с. 147]. Проте в даних джерелах питання управління прибутком банку або взагалі не розглядається, або розглядається досить поверхово.

Публікації таких авторів, як О. А. Криклій, Т. Н. Данилова, Н. З. Карацева, присвячені переважно проблемам оцінки фінансової ефективності та конкурен-

тоздатності філій банків і побудові фінансового механізму управління ними. Але необхідно зауважити, що питання управління прибутком, доходами та витратами в банку практично не розглядаються: переважають рекомендації щодо організації та методики оцінки діяльності філій банку, трансфертного ціноутворення в банку з розгалуженою мережею, маркетингових аспектів відкриття філій тощо.

До окремої групи досліджень належать публікації останніх років, присвячені питанню функціонування банків в умовах фінансової кризи, оскільки, за словами Домініка Бартона, «з якої б причини не виникла криза – через неефективне управління або несприятливі макроекономічні умови, – банк з успіхом подолає її, якщо в міру виправлення ситуації за допомогою добре відомих, але рідко використовуваних управлінських прийомів відновить довіру до себе» [1, с. 20]. Вплив фінансової кризи на результати діяльності комерційних банків досліджували такі науковці та практики, як Г. Резнік, Д. Бартон, Р. Ньюелл, Г. Вілсон, І. Бєлих.

Що стосується безпосередньо теми нашого дослідження, то питанню саме управління прибутком банку присвячена досить незначна кількість праць. Так, О. О. Рибалка головною метою управління прибутком банку вважає «забезпечення максимізації добробуту засновників, учасників банку в поточному та перспективному періодах» [12, с. 163]. До того ж в її дослідженнях зазначається, що «ефективний механізм управління прибутком банку дає змогу в повному обсязі реалізувати завдання та цілі, поставлені перед ним, сприяє результативному виконанню функцій цього управління» [12, с. 164].

У роботах Н. П. Радковської детально розглядається взаємозв'язок фінансового менеджменту і управління прибутком комерційного банку. Сутність управління прибутком вона формує таким чином: «Управління прибутком комерційного банку являє собою складний багатофункціональний механізм, що складається з окремих ланок, тісно пов'язаних між собою, до яких відноситься визначення підрозділів банку, що беруть участь у процесі управління прибутком; планування доходів, витрат і прибутку банку; застосування способів оцінки рівня прибутковості банківської діяльності; визначення методів поточного регулювання прибутку» [10, с. 22].

Особливої уваги, на нашу думку, заслуговують дослідження І. М. Бікбова, який розглядає механізм управління прибутком у банку з точки зору системного і процесного підходів. Специфікою його робіт є те, що він акцентує свою увагу на банках з розгалуженою мережею філій. За його словами, «управління прибутком у банку з розгалуженою мережею філій – це комплекс взаємопов'язаних управлінських рішень щодо процесу його формування, розподілу та використання» [4].

Таким чином, проблема прибутком банку залишається недостатньо дослідженою в наукових роботах як вітчизняних, так й іноземних авторів. У даних джерелах привертає увагу відсутність комплексного підходу до побудови механізму управління прибутком банку. Тому необхідне подальше дослідження даного питання, особливо за наявності нових тенденцій у розвитку банківського сектора країни, які принесла із собою світова фінансова криза.

Світова практика управління розглядає з точки зору системного та процесного підходів. Так, зміст першого полягає в об'єднанні сукупності управлінських впливів у багаторівневу взаємозалежну систему всіх організаційних елементів банку: організаційної структури, персоналу, виробництва, фінансів та маркетингу, які зорієнтовані на досягнення різних цілей в умовах зовнішнього середовища, що змінюється [6].

Процесний підхід визначає процес управління як чотири взаємопов'язані функції: планування, аналіз, регулювання, контроль під час прийняття оптимальних управлінських рішень керівництвом і структурними підрозділами банку для досягнення цілей і виконання завдань [4]. Як показують результати досліджен-

ня, доцільніше розглядати управління прибутком відповідно саме до процесно-го підходу.

Поточну ситуацію в управлінні прибутком можна охарактеризувати наступним чином: істотне зменшення можливості із залучення фінансових ресурсів з відкритого ринку – підвищення ставки на ринку МБК – погіршення ситуації з ліквідністю – зростання ставки кредитування – жорсткість вимог до позичальників – зниження кількості угод [3].

Нестійкий стан банківської системи відображається на фінансових результатах усіх комерційних банків. Найбільші приватні банки України за підсумками 2009 року зазнали величезних збитків. Прибуток за офіційними звітами року отримали тільки державні Ощадбанк і Укрексімбанк. Так, протягом 2009 року сукупний чистий збиток банківської системи України склав 38,45 млрд. грн., тоді як 2008 року прибуток склав 7,3 млрд. грн. (рис. 1) [9].

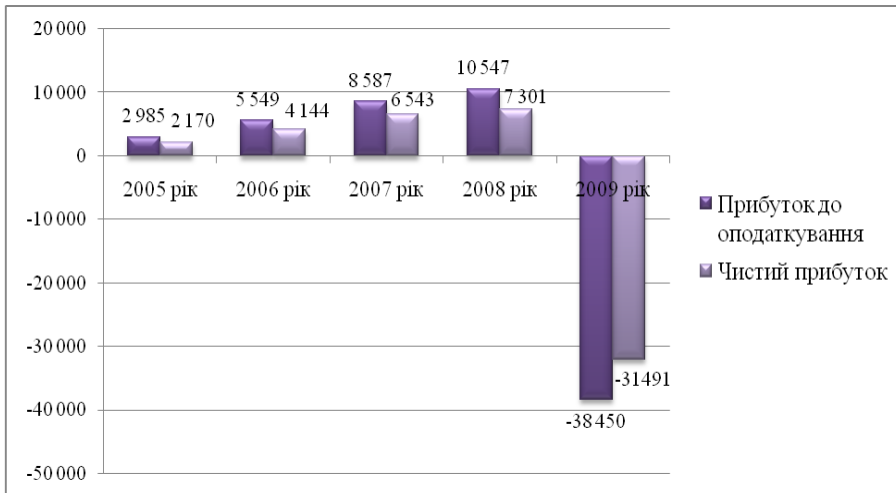

Рис. 1. Динаміка прибутку до оподаткування та чистого прибутку банків України за 2005–2009 роки, млн. грн

Така ситуація стала наслідком зменшення активів за 2009 рік на 45,8 млрд. грн. В основному воно відбулося за рахунок скорочення обсягів кредитних операцій, частка яких становить 79,2 % усіх активів. У структурі кредитного портфеля значно збільшилась частка проблемних кредитів – у 3,88 рази, що, значною мірою, вплинуло на фінансовий результат банків.

За даними НБУ, на 1 грудня 2009 року проблемні кредити серед всього кредитного портфеля складають 8,75%. Проблема заборгованість у 2009 році збільшилась з 18 млрд. грн. до 65,3 млрд. грн. На цю ж величину і були сформовані резерви по кредитах. У той же час зменшення зобов'язань банків протягом 2009 р. склало 41,7 млрд. грн [9].

При розробці даної проблеми нами було виявлено, що криза негативно вплинула майже на всі основні банківські показники – обсяги наданих кредитів та залучених депозитів, ліквідність банківської системи та прибуток як агрегований показник діяльності банків. Виключення становить лише капітал, зростання якого відбулось завдяки збільшенню його розміру за попередні роки з метою нарощення видачі кредитів та вливання капіталу з боку іноземних материнських структур для банків з іноземним капіталом.

На відміну від банківської системи, на показники діяльності досліджуваного нами ВАТ «Астра Банк» криза не мала настільки руйнівного впливу.

За допомогою програми Statistica в модулі «Множинна регресія» було досліджено, як залежить показник прибутку ВАТ «Астра Банк» (надалі «банк») (Y) від наступних факторів (X_i):

- власний капітал – X_1 ;
- кошти клієнтів – X_2 ;
- обсяг наданих кредитів – X_3 ;
- загальноадміністративні витрати – X_4 .

та визначено ступінь впливу кожного з цих факторів на розмір прибутку.

У ході дослідження незалежну змінну X_1 – власний капітал – виключено із рівняння як неінформативний фактор і рівняння множинної регресії набрало вигляду:

$$Y = -1606 + 0,008621X_2 + 0,004182X_3 - 0,001283X_4.$$

Коефіцієнти при незалежних змінних a_2 і a_3 вказують на те, що із збільшенням X_2 та X_3 на одиницю їх значень Y збільшується на 0,00862 тис. грн. і 0,00418 тис. грн. відповідно. А із збільшенням показника X_4 на одиницю його значення Y зменшиться на 0,00128 тис. грн.

Тому ми спробуємо на основі наведеного рівняння запропонувати шляхи збільшення показників, що прямо пропорційно впливають на розмір прибутку – кошти клієнтів та обсяг наданих кредитів, а також зменшити загально адміністративні витрати з метою підвищення прибутковості діяльності банку.

Спершу ми розглянемо, яким чином банк може збільшити обсяги залучених коштів клієнтів. На думку Г. Резнік, «банки можуть почати залучати новий капітал, як тільки вони представлять на суд громадськості і влади переконливий сценарій фінансового оздоровлення. Приплив капіталу, а також нові навички в області кредитування мають величезне значення для відновлення кредитної діяльності та підвищення прибутковості банку» [11, с. 63].

На нашу думку, незважаючи на кризу, зараз у банків відкриваються непогані можливості для залучення нових споживачів фінансових послуг. Найбільш очевидний спосіб – розсилка повідомлень про безпеку та надійність банку потенційним клієнтам, які прагнуть перекинутися куди-небудь від ослаблених конкурентів. Менш очевидний, але більш перспективний шлях – це послання підприємцям, де акцентується роль банку як надійного партнера, який забезпечить всі фінансові потреби клієнта. Такий підхід має привести до успіху, оскільки багато банків різко скоротили фінансування бізнесу.

Надалі розглянемо, яким чином можна збільшити обсяг наданих кредитів з метою підвищення прибутковості діяльності банку. Зазначимо, що ми досить позитивно оцінюємо діючі програми банку і вважаємо, що при використанні їх на належному рівні та постійному пристосуванні до потреб клієнтів банк зможе досягти значних конкурентних переваг. Проте банк не може розвиватись лише шляхом збільшення кількості виданих кредитів. Такий сценарій розвитку був характерним майже для всіх вітчизняних банків у докризовий період і, зрештою, призвів до плачевного стану всієї банківської системи.

Відомо, що найбільший ризик, з яким стикаються банки, що прагнуть до успіху та підсилюють роботу з продажу, полягає в тому, що інститут може продати сумнівний кредит. На нашу думку, для протидії цьому ризику аналізованому банку необхідно звернутись до досвіду передових світових банків, де управління кредитами стало «сферою високих технологій». Для конкретних сегментів наразі розробляється різна кредитна політика на основі глибокого розуміння їх кредитоспроможності в минулому і прогнозах на майбутнє.

Методи кредитної оцінки стали науковими і включають кредитний скоринг, тобто оцінку заявок на основі статистичних моделей у сегментах фізичних осіб, малих і середніх підприємств, а також експертні системи – у сегмента корпора-

тивних позичальників. Для забезпечення достатньої рентабельності кредитування зараз широко використовується ціноутворення з поправкою на ризик (risk-adjusted pricing – RAP). Для зниження операційних витрат на управління кредитами впроваджуються численні нові інформаційні системи. Автоматизуються системи обробки кредитних заявок і завчасного попередження – такі як оцінки рівня ризику та динамічного скорингу на підставі поведінки. Навіть у ході діяльності щодо виправлення проблемних ситуацій і при стягненні заборгованості великою мірою покладаються на сучасні системи, наприклад, автоматизованого телефонного дзвінка [2].

На нашу думку, за будь-якого випадку керівники ВАТ «Астра Банк» повинні діяти так, ніби всі видані банком позики були «безнадійні», хоча б тому, що у періоди економічної нестабільності ризик неповернення значно збільшується.

Надалі нам необхідно запропонувати шляхи скорочення загально адміністративних витрат банку. У ході дослідження ми виявили, що найбільшу частку структури адміністративних витрат аналізованого банку займають витрати на персонал.

Проте ми наполегливо не рекомендуємо банку скорочувати витрати на персонал шляхом звільнення працівників. Керівництву необхідно усвідомити, що вони ризикують втратити своїх найбільш здібних менеджерів. Коли ринок праці оживе, вони зможуть піти до конкурентів або обрати іншу кар'єру.

Для розв'язання даного питання ми пропонуємо звернутись до успішних прикладів іноземних банків. Наприклад, при неможливості використовувати фінансові стимули керівники Fifth Third Bancorp і їх колеги з TCF Financial Corp. і Webster Financial Corp. намагаються мотивувати свій ключовий персонал шляхом більш частого спілкування з топ-менеджерами, поліпшення кар'єрних перспектив і шансів на більш швидке просування службовими сходами.

Наведемо ще один шлях. Побоюючись «відтоку талантів», банк Fifth Third Bancorp проявляє велику обережність у питанні зниження витрат. Тут реалізовано програму розвитку персоналу, приділяючи основну увагу 300 співробітникам, вибраним з 22 тис. службовців. Головним чином, «група обраних» представлена керівниками ліній бізнесу і регіональними менеджерами, яким довірено забезпечення присутності банку на нових або найважливіших для нього ринках. У процесі навчання їх об'єднують у «універсальні команди особливого призначення», підключаючи фахівця, що допомагає учасникам тренінгу зрозуміти особливості різних ринків [3].

Таким чином, беручи на озброєння описаний вище вдалий досвід іноземних банків, банк зможе не лише знизити витрати на утримання персоналу, а й одночасно утримати в банку кращих професіоналів.

На нашу думку, удосконалена система мотивації керівників банку, причетних до процесу управління прибутком, допоможе підвищити якість управління прибутком ВАТ «Астра Банк», і, як наслідок, досягти конкурентних переваг у нелегкий післякризовий період.

Новітнім інструментом організації системи винагороди вищого керівництва є інформаційні технології. За умови комплексного впровадження системи управління комерційним банком, інформаційні технології в змозі не тільки збудувати і відстежити бізнес-процеси в усіх сферах діяльності; вони також припускають взаємозв'язок винагороди персоналу, в тому числі вищого менеджменту, з результативністю банківської установи [7].

Для досягнення цієї мети у банку пропонуємо впровадити інформаційні рішення зі стратегічного управління, засновані на сучасній концепції Balanced Scorecard (карта збалансованих показників). Такі рішення дозволяють побудувати карту збалансованих показників як для банку і його підрозділів, так і для окремих ключових посад.

Основні показники діяльності (key performance indicators – KPI) групуються за чотирма напрямками (рис. 2).

Рис. 2. Карта збалансованих показників та індикаторів діяльності банку

KPI автоматично розраховуються на основі даних, одержуваних з системи управління банком. Основний принцип дії інформаційних систем управління полягає в тому, що інформація вводиться на рівні первинного користувача; тому є об'єктивною, а розраховані показники відображають реальну ситуацію, що складається у банку. При правильній організації авторизації доступу до даних системи, інформація про результати діяльності банку може потрапляти не тільки на стіл менеджерів, але одночасно і до рук Правління Банку [5].

Крім того, що інформаційна система дозволяє ознайомитися з об'єктивними даними без посередництва (минаючи обробку фінансовими службами банку), вона може автоматично відстежувати ступінь досягнення поставлених завдань (певних KPI) і розраховувати розмір справедливої винагороди вищого менеджменту банку [7].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, збиткова діяльність банківської системи України поставила актуальне питання про необхідність управління прибутком банківської установи в умовах його обмеженого обсягу та періодичної наявності збитків. Напрямами дослідження мають стати уточнення сутності і функцій управління прибутком банку в умовах фінансової кризи. Управління прибутком банку повинно розглядатися як в умовах отримання прибутку, так і в умовах наявності збитку. Сутність управління прибутком банку має розглядатися з урахуванням принципів антикризового управління. Важливим є виявлення керованих та малокерованих процесів у системі управління прибутком. Це можливо за рахунок уточнення системи показників щодо планування, аналізу, контролю діяльності банківської установи.

Дослідження системи показників прибутковості, збитковості та виявлення індикаторів безпеки щодо управління прибутком банку є необхідною складовою системи управління прибутком в умовах фінансової кризи. Це дає змогу знизити фінансові загрози діяльності банку. Отримання значень індикаторів безпеки щодо управління прибутком можливо у загальному механізмі управління прибутком та окремо в механізмі забезпечення фінансової безпеки банку. Ці механізми повинні розвиватися кожен окремо, за окремими принципами діяльності. Менеджмент фінансової безпеки та менеджмент прибутку діє за своїми просторовими та часовими ритмами. Це потребує узгодження на загальному рівні менеджменту банку в цілому.

Розробка рекомендацій щодо послідовного впровадження адаптивного менеджменту в процес управління функціонуванням комерційних банків саме той інструментарій, що має об'єднати різні рівні менеджменту та дати можливість досягнути необхідного рівня стійкості банку.

Бібліографічні посилання

1. **Бартон Д.** Банк после кризиса / Д. Бартон // Банковский менеджмент. – 2009. – № 3. – С. 18–23.
2. **Батт К.** Управление «мирового класса» / К. Батт // Банковская практика за рубежом. – 2007. – № 8. – С. 68–70.
3. **Белых И.** Кризис – время для инноваций / И. Белых // Банковский менеджмент. – 2009. – № 3. – С. 8–13.
4. **Біков І. М.** Механізм управління прибутком у банку з розгалуженою мережею філій [Електронний ресурс] / І. М. Біков // Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pprbsu/texts/2008_24/24.1.38.pdf
5. За что платят топ-менеджерам? [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://rabota.mail.ru/news/1041/>
6. **Заєць О. В.** Інструментарій банківської справи: навч. посіб. / О. В. Заєць, П. Є. Житній, В. І. Кудрявцев. – Луганськ, 2000. – 352 с.
7. Как мотивировать топ-менеджеров [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.delovoyumir.biz/ru/articles/view/?did=1424>
8. **Петраковська О. В.** Теоретико-методичні аспекти аналізу фінансових результатів діяльності банків / О. В. Петраковська // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць. – 2009. – № 3. – С. 145–149.
9. Підсумки діяльності комерційних банків України за 2009 рік та завдання на 2010 рік [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://aub.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=1550&menu
10. **Радковская Н. П.** Методические подходы к управлению прибылью коммерческого банка / Н. П. Радковская // Финансы и кредит. – 2006. – № 1. – С. 20–25.
11. **Резник Г.** Не только выживание / Г. Резник // Банковская практика за рубежом. – 2009. – № 6. – С. 62–67.
12. **Рибалка О. О.** Підходи до управління прибутком банку / О. О. Рибалка // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 11. – С. 161–165.
13. **Чернышова Л.** Методы оценивания степени влияния структурных компонентов на размер банковской прибыли / Л. Чернышова // Экономист. – 2003. – № 11. – С. 32–35.

Надійшла до редколегії 23.03.11

УДК 336.742

В. М. Климова, І. Є. Семенча

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ БАНКІВ У КРИЗОВИХ УМОВАХ

Розглянуті шляхи, що сприяють підвищенню прибутковості банків у кризових умовах, можливі методи її збільшення. Здійснено аналіз доходів у банківській системі України в цілому, а також розглянуто вплив фінансової кризи на результати діяльності вітчизняних комерційних банків. Запропонована схема заходів, що сприяють підвищенню прибутковості банків.

Ключові слова: прибутковість, фінансова криза, діяльність банку, банківська система.

Рассмотрены пути, способствующие повышению прибыльности банков в кризисных условиях, возможные методы её увеличения. Проведен анализ доходов в банковской системе Украины в целом, а также рассмотрено влияние финансового кризиса на результаты деятельности отечественных коммерческих банков. Предложена схема мероприятий, которые способствуют повышению прибыльности банков.

Ключевые слова: прибыльность, финансовый кризис, деятельность банка, банковская система.